Plan van Aanpak herhuisvesting Fort Oranje

07-06-2017

Inhoud

1. Inleiding 3
2. Kader 3
3. Uitgangspunten 4
4. Herhuisvestingsopgave 5
5. Organisatie 7
6. Structuur Projectorganisatie 10
7. Planning 13
8. Communicatie 14
9. Kosten/dekking 15

Bijlage 1: bewonersgroepen Fort Oranje 16

25/12 2010 01:50 FAX ☑002/006

1. Inleiding

Officieel is Fort Oranje een familiecamping. Maar dat is de camping allang niet meer. Het lijkt inmiddels op een vrijplaats voor de 600 tot 700[1] bewoners. Zij hebben hier veelal hun toevlucht genomen vanwege hun schulden, huisvestingsproblemen, tijdelijke huisvesting of omdat ze onder de radar willen blijven. De bewoners hebben zeer uiteenlopende achtergronden en nationaliteiten maar velen zien Fort Oranje als de enige plek in Nederland waar ze (nog) terecht kunnen. Dit terwijl de omstandigheden daar niet acceptabel zijn, zeker voor tenminste 120 opgroeiende kinderen[2].

In een aantal schrijnende situaties is door de gemeente en hulpverleners inmiddels al ingegrepen en wordt zorg verleend. Ook de politie is veelvuldig actief, zowel preventief als correctief. Maar het is dweilen met de kraan open: een bewoner die van de camping wordt verplaats, wordt direct door een nieuwe bewoner vervangen.

De gemeente kan vanwege de vele misstanden op de camping zoals vervuiling, rotte caravans, brandveiligheid, criminaliteit, geestelijke en lichamelijke gezondheid, e.d. de toestand op de camping niet langer accepteren en neemt haar verantwoordelijkheid. Daarom kiest de gemeente Zundert voor het volledig sluiten van camping Fort Oranje in zijn huidige vorm en samenstelling, het dichtzetten van de camping voor nieuwe bewoners en het over laten nemen van het beheer.

Als deze bestuurlijke keuze, zo nodig door de rechter geaccordeerd, rechtskracht heeft, zal de gemeente direct gaan acteren. De camping krijgt een nieuwe beheerder. In samenspraak met deze nieuwe beheerder zal een herhuisvestingsorganisatie zich bezig gaan houden met de herhuisvesting en het organiseren van de zorg van de bewoners. In dit plan wordt verwoord hoe de herhuisvesting en de zorg wordt georganiseerd.

2. Kader

De gemeente Zundert neemt het besluit om de camping te sluiten en de toegang van nieuwe bewoners tegen te gaan in het tweede kwartaal van 2017. Mogelijkerwijs zal tegen het besluit een voorlopige voorziening worden aangevraagd om de uitvoering op te schorten. De uitspraak van de rechter daarover zal naar verwachting in september aan de orde zijn. De uiteindelijke uitspraak over het besluit kan nog twee jaar duren.

De gemeente Zundert werkt in deze zaak nauw samen met de Taskforce Aanpak Ondermijning, de politie, de GGD, de regio Baronie en de centrumgemeente Breda. De samenwerking is aan de orde omdat de aanpak van de camping ook onderdeel uitmaakt van de brede criminaliteitsaanpak in Brabant en Zeeland.

De samenwerking wordt gecoördineerd door de Bestuurlijke Klankbordgroep waarin de burgemeesters van Breda (vz), Tilburg, Zundert, de politie en de GGD zitting hebben en de breed samengestelde ambtelijke Regiegroep waaraan de gemeente, de provincie, hulpdiensten en gezondheidsorganisaties deelnemen.

---

[1] Gegevens GGD
[2] Gegevens GGD

25/12 2010 01:50 FAX 003/006

De rijksoverheid, in de vorm van de ministeries van [illegible] en [illegible], [illegible] de [illegible] omdat de problematiek van Fort Oranje extreem is qua aard en omvang, maar ook omdat vergelijkbare situaties elders in het land dreigen.

3. Uitgangspunten

Bij de herhuisvestingsoperatie gelden de volgende uitgangspunten:

A. De camping moet geheel worden ontruimd. Dat betekent dat iedereen moet verhuizen. En dat er geen nieuwe bewoners bij komen (dweilen met de kraan dicht).

B. De meerderheid van de bewoners heeft zorg nodig. Om te vermijden dat met de bewoners de veelvoudige zorgproblematiek meeverhuist en elders opnieuw voor misstanden zorgt, zal voor die bewoners een individueel zorgplan worden opgesteld en uitgevoerd. Voor zover dit al niet is gestart, zal dit direct beginnen na de overname van de camping en doorlopen tot en met de nieuwe woonlocatie.

C. De bewoners zijn nadrukkelijk partij in de operatie. Zij zijn de sleutel tot hun eigen toekomstperspectief. Handelen op basis van gelijkwaardigheid met de bewoner is noodzaak.

D. De operatie zal qua organisatie en planning compact zijn, maar breed en integraal in zijn uitwerking.

25/12 2010 01:51 FAX 004/006

5. Organisatie

Om duidelijkheid over de verantwoordelijkheden bij de herhuisvesting en de communicatie daarover te scheppen, is per onderscheiden groep van bewoners een organisatie voor ofwel de huisvesting ofwel de zorg verantwoordelijk gesteld. Deze organisaties hebben met de projectleider voor de herhuisvestingsoperatie prestatieafspraken gemaakt.

Groep 1

Voor groep 1 is/zijn een sociale huisvester/de corporaties verantwoordelijk. Als coördinator namens de corporaties zal Thuisvester opereren. Deze corporatie legt contacten met collega-corporaties in de regio[8], om ook buiten het eigen woningbestand de mensen onder te kunnen brengen. De groep zal gaande het traject overigens vanzelf kleiner worden, doordat een deel van de groep, waarschijnlijk vooral de Roma en de short stay arbeidsmigranten, zelf elders gaat wonen of terugkeren naar hun land. Ook de enkele recreanten zullen waarschijnlijk niet aan een ander huis geholpen hoeven te worden.

De arbeidsmigranten laten zich verdelen in drie categorieën met verschillende huisvestingseisen:

- Zij die hier short stay (tot 6 maanden) blijven. Deze bewoners hebben behoefte aan een (gedeelde) kamer met gedeelde voorzieningen.
- Zij die tot 3 jaar blijven (mid-stay). Deze mensen willen tenminste een eigen slaapkamer met voorzieningen.
- Zij die langer dan 3 jaar blijven (long stay). Deze bewoners zullen gewoon een zelfstandige woning willen hebben.

Bij het vinden van huisvestingsoplossingen zullen nadrukkelijk ook de werkgevers van deze bewoners worden aangesproken op hun (morele) verantwoordelijkheid.

Voor de arbeidsmigranten die hier zonder werk zijn, zal terugkeer naar land van herkomst worden bevorderd.

Voor de bewoners die buiten de regio willen worden gehuisvest, kunnen de netwerken van het Leger des Heils worden ingezet. Of dit voldoende is, moet nog nader worden besproken.

Als alle dossiers op orde zijn ontstaat de volgende kwantitatieve opgave voor deze groep:

Nieuwe huisvesting	Aantal	Binnen regio	Buiten regio
Zelfstandige woningen			
Mid-stay verblijf arbeidsmigranten			
Short-stay verblijf arbeidsmigranten			

Deze onderverdeling is van belang vanwege de taakverdeling tussen de betrokken organisaties (zie ook paragraaf 6).

Groep 2

[8] De corporaties in de regio behoeven hiervoor de instemming van de gemeenten waarin ze actief zijn, vanwege de daar gemaakte prestatieafspraken.

25/12 2010 02:17 FAX 001/011

hiervoor zullen organiseren.

Voor de arbeidsmigranten in deze groep geldt een tweedeling (long- en midstay). De short stay zal waarschijnlijk niet in deze groep voorkomen.

Binnen deze groep is een aantal bewoners met een multiproblematiek waaronder zaken die op het justitiële vlak liggen (o.a. strafbare feiten, overlast). Voor deze groep, waarvan de omvang ook nog niet bekend is, is het Veiligheidshuis Baronie Breda de partij die zorgdraagt voor de individuele zorgplannen en coördinatie.

Als alle dossiers op orde zijn ontstaat de volgende kwantitatieve opgave voor deze groep:

Nieuwe huisvesting	Aantal	Binnen regio	Buiten regio
Zelfstandige woningen			
Mid-stay verblijf arbeidsmigranten			

Ook al zijn niet alle dossiers al op orde, nu al is duidelijk dat als de bestaande set aan regels en afspraken in (sociale) huisvestingsland worden toegepast, vaak afgesproken in overleg met de gemeenten, dat dan de herhuisvesting op forse barrières gaat stuiten en de planning niet gehaald gaat worden. Om die reden hebben de reglogemeenten besloten om analoog aan de oplossing voor het huisvesten van statushouders een quotum voor de herhuisvesting van groep 1 en 2 op zich te nemen. Zij maken vervolgens afspraken met de organisaties en in geval van arbeidsmigranten ook met de werkgevers in hun gemeente afspraken hoe de herhuisvesting binnen de gestelde termijn wordt gerealiseerd. De corporaties worden daarnaast uitgenodigd om in samenwerking met de kernteam tot oplossingen te komen.

Wat geldt voor bij de huisvesting geldt in bepaalde mate ook in zorgland. Ook daar zullen vernieuwende aanpakken en afspraken moeten worden gemaakt om impasses te doorbreken en daarmee stagnatie te voorkomen.

Groep 3

Voor groep 3 is primair een zorgverlener verantwoordelijk. Hiervoor zijn de GGD en het Leger verantwoordelijk. Zij geleiden deze bewoners naar (te)huizen binnen en buiten de regio waar begeleid wonen is en de benodigde zorg wordt geboden. Als er meer dossiers bekend zijn, kan ook worden aangegeven of huisvesting binnen of buiten de regio moet worden geboden.

Schematisch geeft deze driedeling in herhuisvestingsgroepen het volgende beeld.

25/12 2010 02:18 FAX 002/011

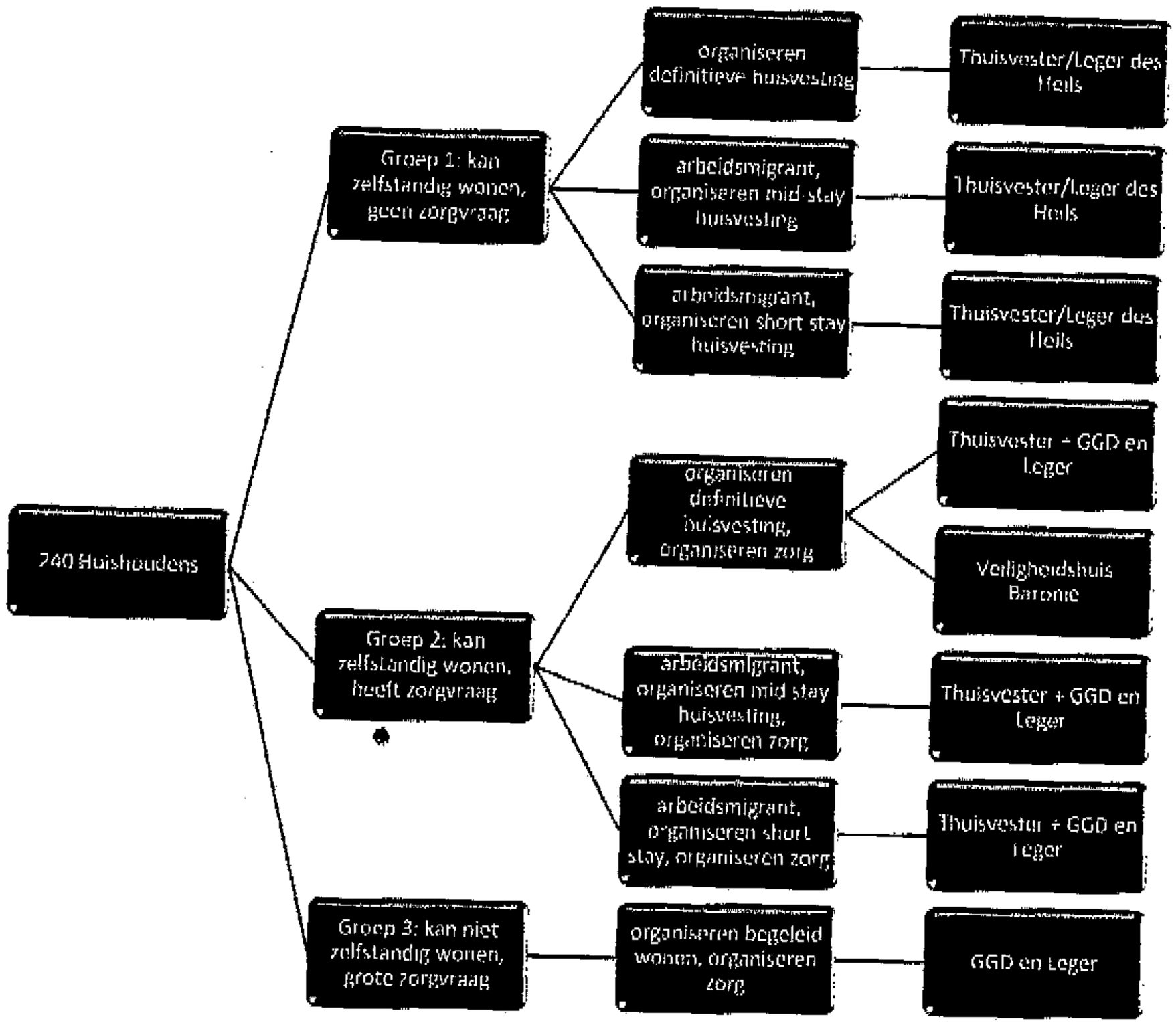

In bijlage 1 is een schema opgenomen waarin de bewonersgroepen nog verder zijn onderverdeeld.

6. Structuur Projectorganisatie

Projectleider

De organisatievorm van de herhuisvesting is die van een projectorganisatie. De projectleider hiervan is de projectleider herhuisvesting. Deze is beschikbaar gesteld door de Taskforce. Hij is verantwoordelijk voor de implementatie en uitvoering van het herhuisvestingsplan (onderdak en zorg), werkt nauw samen met de nieuwe beheerder van de camping overneemt en is verantwoording schuldig aan de burgemeester en de gemeentesecretaris van Zundert. Het is zijn taak om samen met zijn kernteam niet de verantwoordelijkheid van de staande organisaties over te nemen, maar vooral om vanwege de multiproblematiek samenhang aan te brengen, de afspraken en planningen te bewaken en waar nodig in te grijpen.

Kernteam

De projectleider wordt ondersteunt door een compact kernteam. In dit team zijn de organisaties vertegenwoordigd die primair coördinerend verantwoordelijk zijn voor ofwel de herhuisvesting ofwel de zorg van de onderscheiden groepen. Dat betekent:

- Thuisvester/corporaties (huisvesting) voor groep 1 en 2,
- GGD en het Leger des Heils (zorg) voor groep 2,
- Veiligheidshuis Baronie Breda (zorg voor deel van groep 2)
- GGD en het Leger des Heils (zorg en huisvesting) voor groep 3

De projectleider kan, als hij dat noodzakelijk vindt, vertegenwoordigers van andere organisaties zoals o.a. de politie, de gemeente Zundert, Jeugdzorg e.d. uitnodigen bij het kernteam.

Zowel de GGD als het Leger des Heils kunnen een (belangrijk) deel van de zorg zelf verlenen en daarnaast de coördinatie naar de overige zorgverleners toe op zich nemen. Beide organisaties vullen elkaar aan doordat de GGD, anders dan het Leger, goed is ingevoerd in de lokale netwerken terwijl het Leger juist beter de landelijk netwerken kan inzetten en daar ook deels zelf voor huisvesting kan zorgdragen. De taakverdeling is dan ook de volgende: de GGD organiseert de zorg voor de bewoners die in West-Brabant moeten worden ondergebracht en van zorg worden voorzien en het Leger voor de groep die buiten West-Brabant moet worden ondergebracht en van zorg moet worden voorzien. De projectleider is verantwoordelijk voor het toedelen van de casussen.

De vier leden van het kernteam functioneren als meewerkend voorman en sturen ieder een drie- of viertal accountmanagers aan.

Het kernteam wordt ondersteunt door een administratieve kracht die liefst naast Nederlands ook Pools, of nog beter, ook Roemeens spreekt. Aan het kernteam is ook een medewerker van Stichting Barka toegevoegd die de taal van de arbeidsmigranten spreekt en de achtergronden van de arbeidsmigranten kan duiden, een brugfunctie kan vervullen.

Accountmanagers

In aansluiting op het kernteam functioneren de accountmanagers. Iedere bewoner krijgt een accountmanager. Dit is voor een deel van de bewoners al een bestaande situatie. Omdat de bewoners een grote diversiteit aan problemen kennen, worden de accountmanagers uit diverse

organisaties gerekruteerd. De organisatie die het meest is toegesneden op de dominante problematiek van de desbetreffende bewoner krijgt het accountmanagerschap, maar deze wordt geacht voor de overige problematieken van de bewoner de samenwerking te organiseren met de andere organisaties. De accountmanager is totaalverantwoordelijk voor het dossier en levert daarnaast expertise, netwerk en inzet voor andere dossiers. Die samenwerking krijgt vorm in het breed samengestelde accountmanagersoverleg. De accountmanager stelt het integrale zorgplan op en zorgt dat de uitvoering en het zo spoedig mogelijk toe leiden naar een nieuwe verblijfs-/woonplek tot stand komt.

Voor de berekening van de benodigde capaciteit is ervan uitgegaan dat 1 accounthouder maximaal tussen de 20 en 30 casussen kan behappen. D.w.z. dat naast de leden van het kernteam er in het accounthoudersoverleg nog 12[9] professionele medewerkers uit in ieder geval de volgende organisaties deelnemen:

- GGZ/team bemoeizorg: 1
- Novadic Kentron/team bemoeizorg: 1
- MEE West-Brabant: 1
- GGD West-Brabant: 1 (+ 1 in het kernteam)
- Jeugdbescherming Brabant: 1
- Centrum Jeugd & Gezin: 1
- Surplus Welzijn: 1
- Veiligheidshuis: - (zit in kernteam)
- Thuisvester: 1 (+ 1 in kernteam)
- Leger des Heils (o.a. Roma) 1
- Leger des Heils (o.a. reclassering en kinderbescherming) 2 (zit ook in kernteam, aantal mede afhankelijk van verdeling regionaal – landelijk)
- SMO 1

Een belangrijk punt van aandacht daarbij is de (on-)mogelijkheid om informatie te mogen uitwisselen.

De uitvoering zal regelmatig juridische vragen oproepen. Al was het maar omdat een dergelijke aanpak nog zelden is vertoond. Om die reden is juridische ondersteuning georganiseerd.

Partners

Ondanks de brede samenstelling van de accounthouders zijn er nog veel meer organisaties noodzakelijk voor het duurzaam begeleiden van de mensen. Ook met deze organisaties zijn afspraken gemaakt over een eventueel benodigde inzet. Het betreft in ieder geval de volgende organisaties:

- Politie, zorgen voor de veiligheid van de (goedwillende) bewoners en hulpverleners, handhaven openbare orde.

---

[9] De aantallen accountmanagers zullen wijzigen als duidelijk is:
- welk deel van de bewoners buiten de regio zal worden gehuisvest en van zorg worden voorzien
- naarmate het herhuisvestingsproces vordert.

- Gemeente Zundert: o.a. tbv onderwijs (er wonen ca. 120 kinderen),
- Gemeente Breda: regelen bijstandsuitkering dak- en thuislozen als centrumgemeente
- Gemeente Etten-Leur/Zundert: Sociaal Domein, Werkplein
- Regio corporaties
- Voedselbank
- Amarant
- Mee
- ?

Vrijwilligers

Voor ondersteuning van de bewoners bij bijvoorbeeld met administratie, aanvragen van Digi D, toeslagen etc. kunnen vrijwilligers een goede rol spelen. Dit in afstemming met de accountmanagers. Aandachtspunt is de mogelijkheden voor informatie-uitwisseling en geheimhoudingsplicht.

Prestatieafspraken en mandaten

Met de vier organisaties (+ Stichting Barka) in het kernteam zijn prestatieafspraken gemaakt door de projectleider van de herhuisvestingsorganisatie. Deze afspraken hebben onder andere betrekking op aantallen te realiseren herhuisvestingen, planningen, kosten, aantal te ondersteunen bewoners, mandaten, e.d. Omdat de dossiers nog niet compleet zijn, zijn vooral de principes vastgelegd. Op basis van feitelijke getallen en problematieken kunnen de inzet, kosten en vergoedingen worden bepaald.

Op hun beurt hebben deze organisaties prestatieafspraken gemaakt met de ondersteunende organisaties.

Om te kunnen inspelen op de bijzondere samenstelling van de bevolking van Fort Oranje, hebben zowel de kernteam als de accountmanagers mandaat om die maatregelen te treffen die zij als professionals in het belang van de bewoners en de operatie nodig achten.

7. Planning

De hele herhuisvestingsoperatie kent vier fasen.

Fase 1: voorbereiden
Voorafgaand aan de feitelijke overname van het beheer over de camping heeft de kernteam de accounthouders gerekruteerd, prestatieafspraken gemaakt, mandaten geregeld en de dossiers zo veel mogelijk op orde gebracht. Ook zal er in de dossiers een prioritering zijn aangebracht. Het kernteam wordt in deze fase, in de omgeving van de camping, tijdelijk gehuisvest.

Fase 2: noodmaatregelen
Vanaf het moment van het besluit tot sluiting met het doel overname van het beheer tot aan de feitelijke verhuizing van de bewoners is er sprake van een tussenfase, waarin de woon- en leefomstandigheden verre van optimaal zijn. Voor die fase zullen de volgende maatregelen worden getroffen:

- Voorkomen dat er nieuwe bewoners bijkomen.
- Crisisopvang voor bewoners in de regio of als nodig elders in het land.
- Een aantal nieuwe/betere/veilige caravans voor de bewoners die niet direct hoeven te verhuizen, maar wel veilig en gezond moeten kunnen wonen.

Daarnaast zal de curator de bewindvoering en daarmee het fysieke beheer aanpassen aan de nieuwe situatie. Dit moet o.a. leiden tot sanering van de misstanden (verwijderen slooprijpe caravans, vervuiling, e.d.).

Er wordt door de gemeente een organisatie ingehuurd om de toegang tot de camping voor nieuwe bewoners dicht te zetten en te houden.

In deze periode kan overigens al worden gewerkt op het vergroten van het welzijn van de bewoners door het creëren en organiseren van activiteiten samen met en voor bewoners (gedifferentieerd aanbod voor verschillende groepen, met name de kinderen). Ook het instellen van een campingraad zal nuttig zijn.

Fase 3: Herhuisvesting
De herhuisvesting zelf moet uiterlijk 1 jaar na de overname van de camping voltooid zijn. De planning is krap gehouden om het een compacte operatie te laten zijn. Specifieke aandacht daarbij, zo mogelijk, voor de huishoudens met kinderen (bijv. liefst wisselen van school in de vakantieperiodes).

Fase 4: Afronding
Het kernteam draagt zorg voor de nazorg, de verantwoording, de afsluiting van de financiën, e.d.

8. Communicatie

Fort Oranje heeft veel publicitaire aandacht gekregen. Deels ook omdat ze een voorbeeld is van de nodige andere campings in het land waar vergelijkbare, zij het niet zo omvangrijk, problematieken spelen. De wijze waarop de problematiek op Fort Oranje wordt opgelost, zal dan ook landelijke aandacht kunnen genereren en effect sorteren. Maar voor het welslagen van de operatie is vooral de communicatie naar de bewoners zelf van belang. Oftewel, de communicatie naar zowel binnen als naar buiten moet goed zijn georganiseerd.

Hierbij worden de volgende groepen onderscheiden:

- De bewoners van de camping
- Hulpverlenende organisaties
- Betrokken gemeenteambtenaren
- College en gemeenteraad
- Omwonenden
- Pers

Voor de communicatie naar de mensen en organisaties buiten de camping is een apart communicatieplan geformuleerd. Hiervoor is de gemeente Zundert verantwoordelijk. Een regelmatig verschijnende nieuwsbrief is hier onderdeel van. Dit in afstemming met de projectleider. De campings en gemeenten in de regio worden vanwege een mogelijk waterbedeffect van de sluiting niet vergeten.

Voor de communicatie binnen de camping en naar de hulpverleners is voorafgaand aan het sluitingsbesluit de gemeente Zundert verantwoordelijk, maar na het besluit is de projectleider herhuisvesting verantwoordelijk. Hij zal met zijn kernteam de communicatie vooral richting de bewoners deels collectief voor wat betreft de doelen, de te zetten stappen, de geboden ondersteuning, de bereikbaarheid, de betrokken organisaties en de planningen organiseren. Maar de concrete acties zullen vooral een op een met de betrokken bewoners plaatsvinden.

Specifieke aandacht moet daarbij worden geschonken aan het zuiver communiceren vanuit de zorgpartijen vanaf het moment dat de gemeente de brief gericht op het voornemen van bestuursrechtelijke sluiting aan de bewoners verzendt. Het voorbereiden van deze communicatie en het communiceren van de aanpak vanuit de zorgpartijen is een van de eerste klussen voor de kernteam. Hoe wordt getoond dat we graag met iedereen in gesprek gaan zodat op maat kan worden aangesloten bij hun behoeften? Voor de zorgpartijen is de vertrouwensband een basis waarop de bewoner in beeld blijft. De hulpverleningsdoelstelling van de zorgpartijen moet heel helder blijven naar bewoners. Ze mogen niet als verlengde arm voor politiek worden gezien.

In dit verband is het van groot belang dat de projectleider, het kernteam en de accountmanagers op de camping zelf zijn gehuisvest, zodat in ieder geval de fysieke afstanden kort zijn. Hiervoor wordt een deel van het centrale gebouw benut en ingericht.

9. Kosten/dekking

De herhuisvestingsoperatie brengt forse kosten met zich mee. De kosten hebben betrekking op een veelheid aan posten, maar de belangrijkste zijn:

- Noodopvang/Verhuiskosten/Inrichtingskosten
- Opstellen en uitvoering zorgplannen
- Projectorganisatie (medewerkers, huisvesting)
- Proceskosten (juridische ondersteuning, communicatie)

Het totaal aan kosten wordt geraamd op circa € 5 miljoen. De dekking van de kosten zal in belangrijke mate door de overheid worden gedragen.

25/12 2010 03:15 FAX 001/004

Bijlage 1: bewonersgroepen Fort Oranje

Bewonersgroep			Locatie	Oplossing	Verantwoordelijk binnen kerngroep
Zelfstandig wonen, geen zorg	Definitief		Regio	Zelfstandige woning	Corporaties
			Overig	Zelfstandige woning	Leger des Heils
	Tijdelijk	Mid stay	Regio	Kamer met voorzieningen	?
			Overig	Kamer met voorzieningen	?
		Short stay	Regio	Kamer met voorzieningen	Werkgevers
			Overig	Kamer met voorzieningen	Werkgevers
		Zonder werk		Terugkeer land van herkomst	Stichting Barka
Zelfstandig wonen, zorg	Definitief		Regio	Zelfstandige woning + zorgplan	Corporaties, GGD
			Overig	Zelfstandige woning + zorgplan	Leger des Heils
		Ook justitieel	Regio	Zelfstandige woning + zorgplan	Corporaties, Veiligheidshuis
			Overig	Zelfstandige woning + zorgplan	Leger des Heils
	Tijdelijk	Mid stay	Regio	Kamer met voorzieningen + zorgplan	?, GGD
			Overig	Kamer met voorzieningen + zorgplan	?, Leger des Heils
Begeleid wonen, zorg			Regio	Woonvoorziening	GGD
			Overig	Woonvoorziening	Leger des Heils

25/12 2010 03:15 FAX 002/004

Colofon

Opgesteld in opdracht van de Bestuurlijke Klankbordgroep

i.s.m. de Taskforce Brabant-Zeeland, GGD West-Brabant en gemeente Zundert

door F. van Deursen

2017

25/12 2010 02:28 FAX 001/009